

TROBADA INTERNACIONAL DE BIBLIOTEQUES: CULTURA, CONEIXEMENT I COMUNITAT

Projecte de Bones Pràctiques: Biblioteques per a la sostenibilitat. Laboratori de transició ecològica

1 Dades de l'entitat

<ul style="list-style-type: none">• Nom de la biblioteca: Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona. En col·laboració amb Espai Tres. Territori i Responsabilitat Social,
<ul style="list-style-type: none">• Adreça: Gerència de Serveis de Biblioteques C/Comte Urgell,187. Recinte Escola Industrial, Edifici annex al Vagó 08036 Barcelona
<ul style="list-style-type: none">• Dades de l'entitat Sector territorial, àmbit temàtic i població: Projecte destinat als professionals de les biblioteques de la Xarxa de Biblioteques de la Diputació de Barcelona amb la finalitat de reflexionar sobre l'encaix de les biblioteques en un context d'emergència climàtica.
<ul style="list-style-type: none">• Nom de la persona responsable i càrrec: Montserrat Alvarez-Massó. Responsable de cooperació bibliotecària. Gerència de Serveis de Biblioteques. Diputació de Barcelona
<ul style="list-style-type: none">• Dades de contacte de la persona responsable: alvarezmm@diba.cat. Tel 648685042. https://www.diba.cat/web/Biblioteques/qui-som

2 Tipus de presentació

<ul style="list-style-type: none">• Presentació oral
<ul style="list-style-type: none">• Presentació digital

3 Projecte de bones pràctiques

- **Títol del projecte**

Biblioteques per a la sostenibilitat. Laboratori de transició ecològica

- **Descripció general**

Les biblioteques públiques han integrat de manera regular activitats de sensibilització ambiental per promoure la preservació del medi ambient i contribuir a una societat més justa i sostenible. Algunes d'aquestes iniciatives inclouen bancs de llavors, conferències, tallers, visites, la gestió d'horts urbans, projectes d'educació ambiental i fons documentals especialitzats.

L'impacte ambiental d'una biblioteca ve determinat per factors com l'eficiència energètica i la ubicació de l'edifici (fàcil accés a peu, bicicleta o transport públic). A més, hi ha moltes oportunitats per millorar la sostenibilitat en la gestió interna, com l'ús eficient d'aigua i energia, la gestió de residus, la compra verda o la creació d'espais verds. També cal repensar la gestió del fons documental (eliminació de plàstics, petites reparacions, donacions) i adaptar els serveis als usuaris amb eines més sostenibles com els llibres electrònics o el paper reciclat.

Inspirant-se en un projecte de la Médiathèque de la Canopée la Fontaine de París, la Gerència de Serveis de Biblioteques va promoure el Laboratori de Transició Ecològica. Aquest projecte va comptar amb la participació activa de professionals de 19 biblioteques membres de la Xarxa de Biblioteques Municipals (XBM). Sota la direcció d'un equip d'experts d'Espai TRÉS · Territori i Responsabilitat Social, els participants van aportar els seus coneixements i perspectives al Laboratori, creant així una comunitat d'aprenentatge col·laborativa.

Desenvolupat al llarg del 2023, el projecte ha culminat amb la publicació d'un document titulat *Biblioteques per la Sostenibilitat: Com pots transformar la biblioteca en un agent de canvi social*. Aquest recurs ofereix una eina valuosa per a aquelles biblioteques que desitgen afrontar nous reptes i incorporar els valors de la sostenibilitat en les seves pràctiques.

- **Destinataris**

Xarxa de Biblioteques de la Diputació de Barcelona

- **Ubicació i cobertura (barri, districte, ciutat, poble, país)**

Laboratori hi ha participant professionals de les següents biblioteques:

Biblioteca Central de Terrassa

Biblioteca L'Escorxador (Sant Celoni)

Biblioteca Bigues i Riells del Fai

Biblioteca Mn. Joan Avinyó (Cubelles)

Biblioteca Pompeu Fabra (Mataró)
Biblioteca Central Tecla Sala (L'Hospitalet de Llobregat)
Biblioteca Francesc Pujols (Martorell)
Biblioteca Caldes de Montbui
Biblioteca Manuel Serra i Moret (Pineda de Mar)
Biblioteca Joan Oliva i Milà (Vilanova i la Geltrú)
Biblioteca Vallcarca i els Penitents-M. A. Cot (Barcelona)
Biblioteca Santa Oliva (Olesa de Montserrat)
Biblioteca Municipal de Cervelló
Biblioteca Sagrada Família-Josep M. Ainaud de Lasarte (Barcelona)
Biblioteca Collserola –Josep Miracle (Barcelona)
Biblioteca Santiago Rusiñol (Sitges)
Biblioteca La Cooperativa (Centelles)
Biblioteca Esteve Paluzie (Barberà del Vallès)
Biblioteca Josep Soler Vidal (Gavà)

• **Activitats i tasques**

El projecte, dissenyat des de la Gerència de Serveis de Biblioteques amb el suport d'Espai Tres, es va presentar a totes les Biblioteques de la Xarxa de Biblioteques Municipals (XBM), amb l'objectiu de presentar-los el taller i oferir-los la possibilitat d'adherir-s'hi.

Finalitzat el procés d'adhesió, es va constituir la comunitat d'aprenentatge formada per 19 professionals de biblioteques i dos tècnics experts en temes de gestió mediambiental.

Aquest grup de treball es va reunir presencialment en quatre ocasions al llarg de 2023. Les reunions van ser dissenyades per facilitar la reflexió sobre el binomi biblioteca i sostenibilitat. Entre sessions, les biblioteques van realitzar treballs autònoms per experimentar, i es van organitzar reunions telemàtiques per a treballs en grups, amb el suport i acompanyament de l'equip tècnic d'Espai TREs.

El document *Com transformar la teva biblioteca en un agent de canvi social. Laboratori de transició ecològica* és el resultat del projecte "Laboratori de Transició Ecològica a les Biblioteques", pretén recollir els conceptes clau al voltant de la sostenibilitat en biblioteques, per tal de plantejar propostes pràctiques i eines específiques per a les biblioteques que busquen abraçar la sostenibilitat com a part integral de la seva missió i activitats.

L'estructura del document segueix una progressió lògica, començant amb una reflexió sobre la relació entre les biblioteques i la sostenibilitat, destacant la importància de les biblioteques com a agents clau per a la promoció de pràctiques sostenibles.

Seguidament, s'aborda la sostenibilitat en el context específic d'una biblioteca, explorant els àmbits en els quals es poden realitzar accions per millorar la sostenibilitat. Es destaca el paper fonamental dels diferents agents involucrats en aquesta iniciativa.

Finalment, es presenta un decàleg amb principis que han de guiar les biblioteques cap a la sostenibilitat, seguit d'una secció que descriu passos pràctics per avançar en aquesta direcció.

Per avaluar i millorar la sostenibilitat, es proporciona també una llista de verificació (check-list) destinada a l'ús de l'equip de la biblioteca. Finalment, es presenten dos annexos: un amb la bibliografia i documents de referència utilitzats en la creació del document, i un altre amb propostes específiques per a la Gerència de Serveis a les Biblioteques en relació amb la sostenibilitat

• **Recursos (humans, materials, d'infraestructures, econòmics)**

Recursos humans:

- Participació dels professionals de biblioteques, i l'expertesa dels tècnics Espai TReS. Territori i Responsabilitat
- La Diputació de Barcelona proporciona suport administratiu i financer i coordina als diferents actors vinculats

Infraestructura

- Sala de reunions
- comunitatXBM: Plataforma col·laborativa de treball i comunicació

Difusió i promoció

- Edició del document
- Materials de promoció
- Portal web Per a la publicació del document resultant

Pressupost

- Honoraris professional expert
- Material promocional
- Edició del document

• **Àmbit**

Sostenibilitat

Lectura

Democràcia

- **Insereix QR (amb la web i enllaços a vídeos o fotos)**

Link al document

Com transformar la teva biblioteca en un agent de canvi ecosocial. Laboratori per la transició ecològica comunitatXBM. Desembre 2023

Versió en català

https://www.diba.cat/documents/d/biblioteques/biblioteques-per-la-sostenibilitat_vf

Versió en castellà

https://www.diba.cat/documents/d/biblioteques/biblioteques-per-la-sostenibilitat_esp_vf

Versió en anglès

https://www.diba.cat/documents/d/biblioteques/biblioteques-per-la-sostenibilitat_en_vf

Link al comunitatXBM podcast

Laboratori de transició ecològica "biblioteques per a la sostenibilitat"

Moltes de les bones pràctiques que es realitzen des de fa anys a les biblioteques són un exemple de la implicació de la Xarxa de Biblioteques Municipals de la Diputació de Barcelona amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS). En aquest capítol descobrim el Laboratori de transició ecològica "biblioteques per a la sostenibilitat"

https://www.ivoox.com/biblioteques-per-sostenibilitat-comunitatxbm-podcast-audios-mp3_rf_107370921_1.html